

Vicende di Admeto e Alcesti

Apollodoro

Ἀδμήτου δὲ βασιλεύοντος τῶν Φερῶν, ἐθήτευσεν Ἀπόλλων αὐτῷ μνηστευομένῳ τὴν Πελίου θυγατέρα Ἄλκηστιν. Ἐκείνου δὲ δώσειν ἐπαγγειλαμένου τὴν θυγατέρα τῷ καταζεύξαντι ἄρμα λέοντος καὶ κάπρου, Ἀπόλλων ζεύξας ἔδωκεν· ὁ δὲ κομίσας πρὸς Πελίαν Ἄλκηστιν λαμβάνει. Θύων δὲ ἐν τοῖς γάμοις ἐξελάθετο Ἀρτέμιδι θῦσαι· διὰ τοῦτο τὸν θάλαμον ἀνοίξας εὔρε δρακόντων σπειράμασι πεπληρωμένον. Ἀπόλλων δὲ εἰπὼν ἐξιλάσκεσθαι τὴν θεόν, ἤτήσατο παρὰ Μοιρῶν ἵνα, ὅταν Ἄδμητος μέλλῃ τελευτᾶν, ἀπολυθῆ τοῦ θανάτου, ἂν ἐκουσίως τις ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκῃν ἔλεται. Ὡς δὲ ἦλθεν ἡ τοῦ θνήσκῃν ἡμέρα, μήτε τοῦ πατρὸς μήτε τῆς μητρὸς ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκῃν θελόντων, Ἄλκηστις ὑπεραπέθανε.

Che mangiate, in tempo di pace!

Aristofane

Ἦδομαι γ' ἦδομαι
κράνους ἀπηλλαγμένος
τυροῦ τε καὶ κρομμύων.
Οὐ γὰρ φιληδῶ μάχαις,
ἀλλὰ πρὸς πῦρ διέλ-
κων μετ' ἀνδρῶν ἐταί-
ρων φίλων, ἐκκέας
τῶν ξύλων ἄτ' ἂν ἦ
δανότατα τοῦ θέρους
ἐκπεπρεμισμένα
κάνθρακίζων τοῦρεβίνθου
τήν τε φηγὸν ἐμπυρεύων
χᾶμα τὴν Θραῖτταν κυνῶν
τῆς γυναικὸς λουμένης.
Οὐ γὰρ ἔσθ' ἦδιον ἢ τυχεῖν μὲν ἦδη σπαρμένα
τὸν θεὸν δ' ἐπιψακάζειν, καὶ τιν' εἰπεῖν γείτονα·
“εἰπέ μοι, τί τηνικαῦτα δρῶμεν, ὦ Κωμαρχίδη;”
“ἐμπιεῖν ἔμοιγ' ἀρέσκει τοῦ θεοῦ δρῶντος καλῶς.
ἀλλ' ἄφευε τῶν φασήλων, ὦ γύναι, τρεῖς χοίνικας,
τῶν τε πυρῶν μεῖξον αὐτοῖς τῶν τε σύκων ἔξελε
τόν τε Μανῆν ἢ Σύρα βωστρησάτω 'κ τοῦ χωρίου.

οὐ γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ πάντως οἴναρίζειν τήμερον
ουδὲ τυντλάζειν, ἐπειδὴ παρδακὸν τὸ χωρίον.”
“κάξ ἐμοῦ δ' ἐνεγκάτω τις τὴν κίχλην καὶ τὸ σπίνω·
ἦν δὲ καὶ πυὸς τις ἔνδον καὶ λαγῶα τέτταρα,
εἴ τι μὴ ἕξηνεγκεν αὐτῶν ἢ γαλῆ τῆς ἐσπέρας·
ἐψόφει γοῦν ἔνδον οὐκ οἶδ' ἅττα κάκυδοιδόπα·
ὧν ἔνεγκ', ὧ παῖ, τρί' ἡμῖν, ἐν δὲ δοῦναι τῷ πατρί.”

L'esemplare virtù di Lucrezia

Livio

In his stativis, ut fit longo magis quam acri bello, satis liberi commeatus erant, primoribus tamen magis quam militibus; regii quidem iuvenes interdum otium conviviis comissionibusque inter se terebant. Forte potantibus his apud Sex. Tarquinius, ubi et Collatinus cenabat Tarquinius, Egerii filius, incidit de uxoribus mentio; suam quisque laudare miris modis. Inde certamine accenso Collatinus negat verbis opus esse : paucis id quidem horis posse sciri, quantum ceteris praestet Lucretia sua. «Quin, si vigor iuventae inest, conscendimus equos invisimusque praesentes nostrarum ingenia ? Id cuique spectatissimum sit, quod in necopinato viri adventu occurerit oculis.» Incaluerant vino; “Age sane!” omnes; citatis equis avolant Romam. Quo cum primis se intendentibus tenebris pervenissent, pergunt inde Collatiam, ubi Lucretiam haudquaquam ut regias nurus, quas in convivio luxuque cum aequalibus viderant tempus terentes, sed nocte sera deditam lanae inter lucubrantem ancillas in medio aedium sedentem inveniunt. Muliebris certaminis laus penes Lucretiam fuit.

Sezione triennio

Tenere la porta di casa ben chiusa!

Plauto

EUCLIO: Nunc defaecato demum animo egredior domo,
postquam perspexi salva esse intus omnia.

Redi nunciam intro atque intus serva. STAPHYLA: Quippini?

Ego intus servem? An ne quis aedis auferat?

Nam hic apud nos nihil est aliud quaesti furibus,
ita inaniis sunt sunt oppletae atque araneis.

EUCLIO : Mirum quin tua me causa faciat Iuppiter
Philippum regem aut Dareum, trivenefica.

Araneas mi ego illas servari volo.

Pauper sum: fateor; patior; quod di dant fero.

Abi intro, occlude ianuam. Iam ego hic ero.

Cave quemquam alienum in aedis intro miseris.

Quod quispiam ignem quaerat, exstingui volo,
ne causae quid sit quod te quisquam quaeritet.

Nam si ignis vivet, tu exstinguere extempulo.

Tum aquam aufugisse dicito, si quis petet.

Cultrum, securim, pistillum, mortarium,
quae utenda vasa semper vicini rogant,
fures venisse atque abstulisse dicito.

Profecto in aedis meas me absente neminem
volo intro mitti.